698/04

Den 19. maj 2004 blev i sag nr. 61.854:

xxx xx xxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xx
xxxx xxx

mod

Pen-Sam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er omfattet af en pensionsordning i Pen-Sam Liv forsikringsaktieselskab, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at udbetale invalidepension.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at klageren - på tidspunktet for erhvervsudygtigheden - ikke havde været erhvervsdygtig i 2 år fra det tidspunkt, hvor hun blev optaget i pensionsordningen.

Klageren blev optaget i pensionsordningen den 1/3 1995 og fratrådte efterfølgende sin pensionsgivende stilling den 31/8 1998.

Det fremgår af sagens akter, at klagerens arbejdsgiver har indbetalt pligtmæssigt præmie i perioderne 1/3 1995 - 31/5 1995, 1/9 1995 - 31/3 1997 og 1/4 1998 - 31/8 1998, i alt 27 måneder. Endvidere fremgår det, at klageren var sygemeldt ved optagelsen den 1/3 1995, idet hun var sygemeldt i perioden 4/1 1995 - 21/7 1995.

Af journaloplysningerne fra Aalborg Sygehus fremgår bl.a.:

"4.1.1995

2. 61.854

36-årig kvinde med aortainsufficiens og aorta ascendens aneurysme samt mistænkt Marfan's syndrom overflyttes til Hjørring Sygehus med henblik på vurdering af insufficiensen samt operationsindikation.

…

Man har på grund af pt.s gracile kropsbygning mistænkt pt. for at have Marfan's syndrom.

…

13.01.95:

Pt. er informeret om, at der bortset fra problemer med hjerteklappen og den store legemspulsåre ikke er holdepunkter for, at hun har Marfan syndrom."

Af epikrise af 21/2 1995 fra Aalborg Sygehus fremgår bl.a.:

"36-årig kvinde, udskrevet for ca. 2 uger siden, efter operation for aortaaneurisme og aorta-insufficiens med indsættelse af aortaklap og aortagraft. Postoperativt ukompliceret, men pt. indlægges nu p.g.a. subjektiv fornemmelse af hjertebanken, ledsaget af lidt angst og prikkende paræstesier. På telemetri-overvågning findes spredte supraventrikulære ekstrasystoler, ikke behandlingskrævende og symptomet tolkes som delvist nervøst betinget."

Samtidig med indsættelsen af den mekaniske klap blev klageren sat i blodfortyndende behandling.

Klageren fik i 1997 foretaget en blindtarmsoperation. I forbindelse med operationen pådrog hun sig en blodprop i hjernen.

Klageren blev på grund af følgerne efter blodproppen i hjernen sygemeldt den 2/6 1997.

I november 1997 blev klageren indlagt på abdominalkirurgisk afdeling, Hjørring Sygehus med smerter og feber, og den blodfortyndende behandling blev pauseret. I forbindelse med det midlertidige ophør af den blodfortyndende behandling fik hun en blodprop i hjernen.

Den 28/1 1999 ansøgte klageren om offentlig førtidspension, og hun blev efterfølgende tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra den 1/5 1999.

Til brug for vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen indhentede selskabet en kopi af de lægelige og sociale akter, som havde ligget til grund for tilkendelsen af den offentlige førtidspension.

Sagen blev forelagt selskabets lægekonsulenter, som ud fra en samlet vurdering af de til sagen indhentede akter fandt, at klagerens erhvervsevne var varigt nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv.

I skrivelse af 27/2 2001 meddelte selskabet klageren, at selv om erhvervsevnen var varigt nedsat med mindst 2/3, var retten til invalidepension bortfaldet, fordi der var klar årsagssammenhæng mellem erhvervsudygtigheden og Marfans syndrom, der allerede bestod på tidspunktet for klagerens optagelse i Pen-Sam Liv den 1/3 1995.

Selskabet modtog den 6/4 2001 en telefax fra klageren, hvor hun klagede over afgørelsen. Af en medsendt udtalelse af 2/4 2001 fra hendes egen læge fremgår, at han ikke var af den opfattelse, at der kunne fastholdes en direkte sammenhæng mellem Marfans syndrom og blodproppen i hjernen.

Selskabet tilskrev den 8/5 2001 klageren og fastholdt afgørelsen. I skrivelsen oplyste selskabet, at baggrunden for denne vurdering dels lå i slidgigtforandringer i venstre knæled, dels infarkt i cerebrum med følger som højresidig kraftnedsættelse og hukommelsesbesvær, dels hjertekarlidelse, dels Marfans syndrom samt de psykiske følger af sygdommen. Selskabet gjorde samtidig opmærksom på, at da Marfans syndrom var en medvirkende årsag til, at de helbredsmæssige betingelser for udbetaling af invalidepension nu var opfyldt, var karenstidsbestemmelserne blevet gjort gældende.

Selskabet modtog den 21/6 2001 uopfordret en udtalelse fra overlæge S.K., Hjørring - Brønderslev Sygehus, som beskrev, at der i januar 1995 ikke var holdepunkter for Marfans syndrom, selv om der var problemer med hjerteklappen og den store legemspulsåre.

Ved skrivelse af 21/8 2001 til klageren har selskabet anført følgende:

"Vi har den 21.06.2001 modtaget brev fra adm. overlæge S.K. bilagt kopi af journalmateriale fra Aalborg Sygehus, hvor han oplyser, at du på optagelsestidspunktet i pensionsordningen den 01.03.1995 ikke var vidende om, at der var mistanke om Marfans syndrom.

Som oplyst i vores brev af 08.05.2001 var man i januar 1995 klar over, at du havde en hjerteklapfejl samt en aortafejl med aneurismedannelse. Alene disse lidelser ville have bevirket, at vi ikke ville bære pensionsrisikoen, idet man ville antage, at lidelserne på et senere tidspunkt ville medføre invaliditet.

Det betyder, at vi ikke ville have båret pensionsrisikoen, uanset om du i marts 1995 havde haft kendskab eller ej til et eventuel Marfans syndrom.

Vi fastholder derfor vores afgørelse om at karenstidsbestemmelserne er gjort gældende."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 21/2 2002 til selskabet bl.a. anført:

"Det skal herved meddeles, at Deres afgørelse om at nægte dækning herved ønskes påklaget, såfremt De ikke nu vælger at revurdere sagen. Det er min opfattelse, at De ikke kan nægte afslag på dækning, idet jeg foreløbigt bemærker følgende:

1. at der ikke på tegningstidspunktet var viden om Marfans syndrom.
2. at der ved tegning af forsikring ikke blev indhentet risikooplysninger fra forsikrede.

I henhold til forsikringsaftalelovens almindelige regler herom er det selskabets opgave, at tilvejebringe disse oplysninger. Selskabet må i forbindelse med tegning stille relevante spørgsmål.

Min klient kan ikke erindre at have besvaret sådanne spørgsmål. Formentlig har hun underskrevet til, at De selv kan indhente oplysninger hos læge, men dette

erindres ikke. De opfordres til at dokumentere, at De har indhentet risikooplysninger. Jeg bemærker yderligere, at der ikke er givet fejlagtige oplysninger eller er fortiet oplysninger.

3. Det er ikke godtgjort, at der ikke ville have været tegnet forsikring, såfremt oplysninger havde været tilvejebragt. Som nævnt var min klient ikke bekendt med Marfans syndrom eller andre sygdomme. Der savnes redegørelse for at tegning ikke ville ske. Evt. blot på lempeligere vilkår.

4. Det er ikke korrekt, at der er sammenhæng mellem min klients hjertesygdom og Marfans syndrom. Der er ikke bevist, at der er årsagssammenhæng, hvilket påhviler Dem at godtgøre. Det henvises til skrivelse fra min klient egen læge, læge B.L., af d. 2. april 2001."

I skrivelse af 9/4 2002 til klagerens advokat meddelte selskabet, at det fortsat var af den opfattelse, at de lidelser, som var opstået, efter at klageren blev optaget i pensionsordningen, var en videreudvikling af og havde en klar årsagssammenhæng med de lidelser, der bestod på optagelsestidspunktet i 1995. Det er under disse omstændigheder uden betydning, om klageren havde fået diagnosticeret Marfans syndrom eller ej.

Klagerens advokat fastholdt ved skrivelse af 29/4 2002 til selskabet, at klageren havde ret til udbetaling. Advokaten foreslog, at der blev indhentet en uvildig lægeerklæring.

Af speciallægeerklæringen af 20/1 2003 udarbejdet af speciallæge i kardiologi og intern medicin E.S. fremgår bl.a.:

"Konklusion:

Patienten har en aorta ascendensdilatation med aortainsufficiens, men har ikke opfyldt kriterierne for Marfans Syndrom, hvilket hun blev meddelt i januar 1995 under indlæggelsen på cardiologisk afdeling. Efter en vellykket operation genoptog hun sit arbejde på fuld tid, men i forbindelse med en abdominalia acuta i juni 1997 blev der holdt pause med AK-behandlingen, hvilket foranledigede en apoplexia cerebri med betydelig invaliditet til følge. Apoplexien var forårsaget af en thrombe fra den kunstige klap, som emboliserede til venstre hemisfære. Thromben var dannet pga. subop-

timal AK-behandling. Har fortsat gener af sin højresidige hemiparese og stærkt øget trætbarhed og øget søvnbehov. På lønophørstidspunktet i august 1998 var pt. præget af sin apoplexi og oppebærer højeste pension herfor.

l 2001 blev patienten, igen i forbindelse med suboptimal AK-behandling, ramt af en ny apoplexi, denne gang lokaliseret til de venstresidige extremiteter med neglekt. Er begge gange genoptrænet med et relativt godt resultat, men pt. har et betydeligt gangbesvær og er totalt invalideret i ethvert erhverv som følge af de to apoplexier. Der har ikke været holdepunkt for at stille diagnosen Marfans Syndrom, selvom mistanken har været til stede i starten af pt.s sygdomsforløb.
Ej heller microscopi af pt.s udtagne hjerteklap og aorta på operationstidspunktet kunne med sikkerhed bekræfte mistanken om Marfans Syndrom."

I skrivelse af 7/3 2003 til klagerens advokat har selskabet fastholdt afgørelsen, idet speciallægeerklæringen ifølge selskabet bekræftede, at klageren allerede inden optagelsestidspunktet i 1995 led af en svær hjertesygdom.

Klagerens advokat ankede ved skrivelse af 31/3 2003 til selskabets bestyrelse over, at karenstidsbestemmelserne var gjort gældende på optagelsestidspunktet 1/3 1995 i forbindelse med ansøgning om udbetaling af invalidepension.

Sagen blev forelagt selskabets bestyrelse den 12/6 2003, som fastholdt afgørelsen.

Ved selskabets skrivelse af 19/6 2003 blev klagerens advokat orienteret om bestyrelsens afgørelse med samme begrundelse som tidligere. I skrivelsen blev advokaten endvidere oplyst om, hvorfor klageren var omfattet af karenstidsbestemmelsen. Det hedder herom i skrivelsen:

"De har i klagen endvidere påpeget, at De mener, at E.B.S.N. [klageren] har været omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i mere end 2 år og dermed overstået karenstiden.

E.B.S.N. blev optaget den 01.03.1995 i Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper i Pen-Sam Liv. Der er blevet indbetalt pligtmæssig præmie i perioderne

01.03.1995 – 31.05.1995, 01.09.1995 – 31.03.1997 og 01.04.1998 – 31.08.1998 i alt 27 måneder.

Da E.B.S.N. har været sygemeldt i perioden 04.01 – 27.07.1995, og sygemeldt fra den 02.06.1997 har hun ikke været arbejdsdygtig i sammenlagt 2 år. Som oplyst i brev af 09.04.2002 skal man være såvel arbejdsdygtig samt præmiebetalende, hvorfor E.B.S.N. er omfattet af karensbestemmelsen."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 7/8 2003 til nævnet bl.a. anført:

"Det gøres for Nævnet gældende, at min klient har været omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i karenstiden, som fremgår af betingelserne, § 23, idet hun først i juni 1997 får en blodprop. Hun var sygemeldt i perioden fra januar 1995 og 6 måneder frem, men opfylder betingelserne om pligtmæssig betaling.

Det gøres gældende, at der ikke er påvist en tilstrækkelig klar årsagssammenhæng med en tilstrækkelig grad af sikkerhed. Der henvises til klageskrivelse af 21.02.2002. …"

I selskabets skrivelse af 7/10 2003 til nævnet hedder det bl.a.:

"Vi fastholder, at selskabet har handlet korrekt, da vi gav afslag på udbetaling af invalidepension på grund af karenstidsbestemmelserne.

Karensbestemmelsen i betingelsernes § 23 skal beskytte den obligatoriske pensionsordnings medlemmer mod, at der skal udbetales pension til medlemmer, som ikke har været såvel erhvervsdygtige som omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i mindst 2 år.

Selvom E.B.S.N. har været omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i mere end 2 år, nemlig i 27 måneder, har hun ikke været erhvervsdygtig i denne periode, fordi hun var sygemeldt i perioden 04.01. - 21.07.1995 og igen fra den 02.06.1997.

Vi gør gældende, at medlemmer som er sygemeldt ikke er erhvervsdygtige, og at E.B.S.N. derfor er i karensperioden.

Vi gør videre gældende, at den blodprop i hjernen, som førte til erhvervsudygtighed og ønske om udbetaling af invalidepension fra Pen-Sam Liv, har en klar årsagssammenhæng med en lidelse, der bestod før optagelsen. Dette er bekræftet i speciallægeerklæring fra overlæge E.S. af 20.01.2003."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 23. Karenstid**

Forsikringen tegnes uden helbredsbedømmelse.

Hvis forsikrede på tidspunktet for indtræden af erhvervsudygtighed eller død ikke har været såvel erhvervsdygtig som omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i 2 år (karenstid), opnås der ikke ret til udbetaling af forsikringsydelser, såfremt erhvervsudygtigheden eller dødsfaldet skyldes eller har klar årsagssammenhæng med en lidelse, som bestod ved forsikringens ikrafttræden eller ved seneste genoptagelse af pligtmæssig præmiebetaling, og som kunne antages at ville medføre invaliditet eller død.

Bevisbyrden for sådan årsag eller årsagssammenhæng påhviler selskabet, idet dog såvel forsikringstager som forsikrede og andre berettigede er forpligtet til at medvirke til fremskaffelse af oplysninger.

Til den 2-årige periode medregnes kun de perioder, i hvilke der indgår pligtmæssig præmiebetaling, jf. § 3."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærker nævnet, at sikrede skal have været såvel erhvervsdygtig som omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i 2 år for at opnå retten til udbetaling af forsikringsydelse.

Nævnet har gennemgået sagen og finder ud fra de foreliggende oplysninger at kunne lægge til grund, at klageren ikke havde været erhvervsdygtig i 2 år på det tidspunkt, hvor erhvervsudygtigheden indtrådte.

Herefter, og idet nævnet finder, at der er årsagssammenhæng mellem klagerens blodprop i hjernen i 1997 og den lidelse, der bestod før optagelsen, kan nævnet ikke kritisere selskabets afgørelse, der er i overensstemmelse med de gældende forsikringsbetingelser.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann